

Inhoud

- Onze jaarlijkse excursie
- Vrijetijdsmarkt op zondag 4 september
- Publicatiewedstrijd Erfgoed Gelderland
- Oranjecomitee/-vereniging Elst
- Vier activiteiten in de regio
- Ontvangen voor ons Archief/bibliotheek
- Hans en Sijkje onderscheiden
- Van de bestuurstafel

Onze jaarlijkse excursie op 11 juni.

De excursie gaat dit jaar per luxe touringcar naar Kasteel Amerongen en Rhenen. De uitnodiging hiertoe heeft iedereen ontvangen.

We vertrekken om 9.30 uur vanaf de Sint Maartenstraat. Om 10.00 uur komen wij bij onze eerste betstemming restaurant 'de Hofhouding' in Buren voor een kop koffie/thee en gebak.

Om 11 uur verstrekt naar Kasteel Amerongen waar in 'De Stallen' ook de lunch zal worden genoten. Aansluitend van 13.00 tot 14.30 uur een rondleiding in het Kasteel en is een bezoek mogelijk aan de kasteeltuin. Om 14.30 een rondleiding door gidsen van het Cuneragilde in Rhenen, eindigend op een terras daar voor een nazit. De kosten voor deze excursie zijn € 48.00 per persoon, daarin inbegrepen de kosten voor busvervoer, de koffie/thee, de lunch de rondleiding en de gidsen. Niet inbegrepen de entree van het kasteel € 12,00, te betalen aan de kassa. Wel is de Museumjaarkaart geldig.

Nieuwsbrief mei 2016

Opgave tot deelneming (bij voorkeur zo spoedig mogelijk) door de kosten van € 48,00 te voldoen op rekeningnummer NL93RABO 015 34 16 491 ten name van de penningmeester Marithaime onder vermelding van Excursies Amerongen. Of via aanmelding bij het secretariaat. Dit kan tot 20 mei a,s,

Vrijetijdsmarkt op 4 september in Elst

Op de zondag voor de paardenmarkt zal de eerste vrijetijdsmarkt worden gehouden. Dit in de plaats van de vrijwilligersmarkt van voorgaande jaren. Wat betreft cultuur zal het de vorm krijgen van een Uitmarkt waar gezelschappen aan het begin van het seizoen zich kunnen presenteren op een van de twee podia. Daarnaast is er alle ruimte voor ondernemers en organisaties, die een aanbod hebben voor vrijetijdsbesteding wat betreft sport en recreatie, kunst en cultuur, natuur en milieu, educatie en onderwijs, zorg, welzijn, gezondheidszorg en goede doelen. Marithaime zal niet ontbreken en zal hierbij samenwerken met het bestuur van het Tempel- en kerkmuseum.

Publicatiewedstrijd voor Gelderse Historische Verenigingen.

Het is bestuur wil alle leden attenderen op een initiatief van Erfgoed Gelderland (zie verderop in deze Nieuwsbrief). Het gaat om verhalen met als thema Grens; een verhaal in max. 300 woorden, maar veel minder mag ook.

Wij hopen, dat veel van onze leden al of niet samen de uitdaging aannemen. Indien u gebruik wilt maken van onze bibliotheek en archief, dan kan ieder contact opnemen met Huib de Vries (h.vries552@upcmail.nl) of met het secretariaat.

En komt het verhaal uiteindelijk niet in het boekje van Erfgoed Gelderland, wij op onze beurt zullen zorgen voor een eigen publicatie of publicatie als bijlage bij de Nieuwsbrief. Daarom graag bij verzending van uw verhaal (voor 1 juni) naar Erfgoed Gelderland, ook een kopie naar het secretariaat.

WAT IS HET VERHAAL VAN ÚW GRENS?"

PUBLICATIEWEDSTRIJD VOOR GELDERSE HISTORISCHE VERENIGINGEN

Gelderland is een typische 'grensprovincie'. Niet alleen kent de provincie een lange buitenlandse grens en maar liefst zes provinciegrenzen. Ook binnen Gelderland zijn er vanouds allerlei grenzen aan te wijzen. Zoals tussen de voormalige kwartieren, tussen katholieke en protestantse gebieden, of tussen zand en klei. Al sinds de Romeinse tijd lopen er grenzen en linies dwars door de provincie, van de Romeinse Limes tot de IJssellinie, van de grote rivieren tot de Betuwelijn.

Eind oktober 2016, aan het eind van de landelijke Maand van de Geschiedenis - die dit jaar 'grenzen' als thema heeft - verschijnt een aantrekkelijke en rijk geïllustreerde bundel over Gelderse grenzen. Ruim twintig historici en geografen nemen de lezer mee langs de verschillende grenzen van Gelderland. De bundel is een coproductie van de Radboud Universiteit, Erfgoed Gelderland en het Gelders Genootschap. De redactie bestaat uit prof. Dolly Verhoeven, dr. Marc Wingens en dr. Simon van den Bergh.

DE UITDAGING voor leden van alle historische verenigingen in Gelderland is een korte bijdrage in te sturen voor de bundel. Welke grenzen speelden of spelen een rol in uw plaats of regio? Welke betekenis hebben ze daar? Kunt u dat illustreren met een afbeelding van een plek, persoon of voorwerp?

Denk daarbij aan de volgende categorieën grenzen:

politieke grenzen, o.a. landsgrenzen / provinciegrenzen / stads- en gemeentegrenzen / heerlijkheden / kwartieren

militaire grenzen: grensconflicten / verdediging / kastelen / forten / linies / landweren / waterlinie

geografische grenzen: rivieren / kanalen / verbindingswegen / spoorlijnen / hekken / afzettingen

natuurlijke grenzen: leefgebieden / ecologie / grondsoorten

economische grenzen: grondgebruik / bedrijvigheid / handel / grensarbeid / gastarbeid / ruilverkaveling

sociale grenzen: menselijke relaties / huwelijken / migratie / vluchtelingen / rivaliteit (sport) / burens

culturele grenzen: taal(gebieden) / dialecten / beeldvorming / onderwijs / mentaliteit

religieuze grenzen: katholiek vs protestant / bisdommen / kerkelijk bezit / begraafplaatsen

HOE KUNT U MEEDOEN?

1. schrijf een korte en toegankelijke tekst over een lokale grens, **maximaal 300 woorden**

2. voeg een rechtevrij beeld toe (kaart, foto, prent, tekening), minimaal 300 dpi

3. mail uw inzending **vóór 1 juni 2016** naar: info@erfgoedgelderland.ovv 'grensverhaal'

4. vermeld de naam van de auteur en van de historische vereniging met bijbehorende contactgegevens

5. geef aan in welke categorie grenzen uw bijdrage past

WAT IS HET VERVOLG?

De meest aansprekende bijdragen worden opgenomen in de bundel

Gelderland/grensland (werktitel). Per categorie wordt in principe één tekst geselecteerd. U krijgt uiterlijk 1 juli 2016 bericht over opname in de bundel. Alle verenigingen die meedoen krijgen 1 exemplaar van de bundel voor de bibliotheek van de vereniging. De auteurs van geplaatste bijdragen ontvangen eveneens 1 exemplaar.

Voor eventuele vragen: mail met

info@erfgoedgelderland.nl of bel met Eefje Broere, tel. 026 3521697 (aanwezig ma t/m do), Westervoortsedijk 67-D, 6827 AT Arnhem, +31 (0)26 3521 697 (doorkiesnr.)

De 20ste eeuw is de eeuw geweest, waarin tal van verenigingen werden opgericht op de gebieden volksgezondheid, woningbouw, cultuur welzijn en sport. Iedere nieuwsbrief aandacht voor een vereniging ouder dan 50 jaar die van betekenis zijn geweest en nog is in Elst. Deze keer de Oranjevereniging.

Oranjecomité en oranjevereniging Elst.

Het initiatief in Elst om te komen tot een Oranjecomité of -vereniging ging uit van G. de Koning, sinds 1928 hoofd van de christelijke lagere school aan het Willemsplein. De Koning was in maart 1933 niet toegetreden tot het (protestantse) comité ter herdenking van het vierde eeuwfeest van Willem van Oranje. Hij vroeg zijn overbuurman aan het RK school aan het Willemsplein H.Dams en collega Straks van de openbare school om mee te werken aan de viering van Koninginnedag en de oprichting van een oranjecomité. De oprichtingsbijeenkomst was op 23 oktober 1933. Naast de drie schoolhoofden waren er de leden notaris, Huigens, ambtenaar J. Molenaar, middenstander Emiel Bagage, redacteur van de Betuwe Henk Herberts, gepensioneerd schoolhoofd J. Boshouwer, landbouwer J. Breunissen, raadslid G. Mathijssen, smid te Reeth, dijkmeester Th. Pels, juffrouw D. Pos Hoofd van de protestante bewaarschool van 1922 tot 1944 en spoorwegbeambte W. Snijders. Kortom een comité, gevormd door vertegenwoordigers uit alle richtingen en lagen van de bevolking, zoals vermeld in de Betuwe van 27 oktober 1933. Burgemeester de Leeuw had het hem aangeboden erevoorzitterschap aanvaard. Al eerder waren uit lokale notabelen commissies of comité gevormd bij festiviteiten in 1897, 1911 voor bezoek van Koningin Wilhelmina aan Elst waar de grote nationale Fruittentoonstelling werd bezocht, 1913 voor de feestelijke eeuwviering van de onafhankelijkheid.

Op dit moment zoekt het bestuur versterking.

In 1967 was dit aanleiding om het comité om te zetten in een vereniging. Dit alles lezen we in het boekje 'Vieren, gedenken en herdenken' van de vereniging, geschreven door Jan Brouwer en (nog) verkrijgbaar bij Bruna. Hierin lezen we ook de gevarieerdheid in activiteiten met bijdragen van vrijwel alle verenigingen. Vanaf de oprichting zijn vaste onderdelen de vieringen van Koninginnedag, nu Koningsdag en de organisatie van de herdenking op 4 mei. Ieder jaar worden twee basisscholen (dit jaar de Zonnepoort en de Ark) bezocht door Evert Meeuwissen

en Frits Witjes, die de leerlingen vertellen over de oorlogshandelingen in Elst en de slachtoffers. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de informatie van Dik Herberts, die tot voor kort ook de gekozen scholen bezocht.

Vier activiteiten in de regio

a. Fort Pannerden weer open

Het geheel vernieuwde 19^e eeuwse fort in Doornenburg is weer open. Bepaalde delen zijn gratis toegankelijk zoals de film, het bezoekerscentrum, de winkel, het restaurant cafe en het uitzichtpunt. Voor deelname aan allerlei programma's is een entreekaartje nodig, Het fort is in schoolvakanties en juli-augustus geopend van 11.00 tot 17.00 uur, behalve op maandag. Voorts alle maanden in het weekend. Informatie: fortpannerden.eu

b. GeschiedenisCafe Nijmegen op 20 mei in het Valkhof.

Op 20 mei van het museum café van 17.00 tot 19.00 uur gratis open zijn. Er is dan het volgende programma:

1.Presentatie over De limes door Paul van der Heijden, 2.De zeepkist voor historische nieuwjes van een minuut, 3.Column van Jan Roelofs, 4.De Vierdaagse in de literatuur door Marcel Claasen en J. Breunesse Muzikale begeleiding door Pieter Geijsberts

c. Theater Over&Weer in Slijk-Ewijk en Beuningen.

Het Theater maakt voorstellingen aan weerszijden van de Waal, met een hoofdrol voor de rivier en het voetveer. De voorstellingen zijn gebaseerd op historische verhalen uit de Streek. Na Waalverhalen in 2015 volgt in juni 2016: Verlangen naar de Overkant.

Het publiek reist door de uiterwaarden, steekt met het voetveer de Waal over en komt onderweg scènes tegen. Er zijn twee startlocaties: het witte kerkje in Slijk-Ewijk (Galerie 1400) en het Dijkmagazijn in Beuningen.

De voorstellingen zijn op donderdag 16, vrijdag 17, zaterdag 18, donderdag 23 vrijdag 24 en zaterdag 25 juni om 18.30 uur. Informatie: www.theateroverenweer.nl

d.De Exodus wandeltocht in en rond Huissen en Elden

De wandeltocht is dit jaar gepland op 25 juni. De tocht gaat door de Betuwse natuur,

over prachtige dijken en langs cultuurhistorische plaatsen. Men kan zich inschrijven voor 5 afstanden, namelijk 7 km, 10 km, 17 km, 25 km en 42 km. informatie op de website exodushuizen.nl

Ontvangen voor ons Archief en bibliotheek

Van Jan Noorland uit Rhenen ontvingen wij een boek, uitgegeven bij het Rijksarchief in Gelderland en geschreven door H.J.M.Mijland in 1975 inventaris van het archief van TAMINIAU's Conservenfabrieken NV , 1898 1958.

Voorts ontvingen wij OUD NEIS, tijdschrift van historische Kring Oosterhout, Slijk/Ewijk, Valburg en omstreken met verhalen van Frans Spaan over fietskoerierster Truus Kroeze en oorlogsherinneringen van Hans Maters. Verder een artikel van John Mulder met dagboekantekeningen van Gerrit Jan Tuit en Kreijno Horling over het oorlogsdagboek van Th. Van Woerkom. Henk Buurman schrijft over het Betuws dialect en over zijn boek `op de blotes ien de nattes`.

In het tijdschrift Nijmeegs Katern van de historische vereniging NUMEGA een verhaal van Jan Brauwer met de titel Mein Kampf/Mijn Kamp, gedrukt in Nijmegen! Met subtitel Zwarte bladzijden uit Bottendaal. Jack van der Weide heeft een artikel geschreven over Zeppelins boven Nijmegen.

Onze felicitaties voor Hans van der Heijden en Sipkje Schimmel !

Twee van onze leden werden op de vooravond van Koningsdag verrast met een lintje.

Sipkje Schimmel , onze vertegenwoordigster in het bestuur van de stichting Marithaime werd lid in de Orde van Oranje Nassau. Zij was naar de Grote kerk gelokt om getuig te zijn van de uitreiking van een lintje voor Henny Willems. Naast haar rol bij Tabula Batavorum, sinds 2014, werden genoemd

haar jarenlange betrokkenheid bij Dorpslijst Elst, na de herindeling opgegaan in Gemeentebelangen Overbetuwe, haar activiteiten voor de protestante kerk(o.a. begeleiding van de kinderkerk)en haar deelname aan en organisatorisch werk voor projectkoor Midden Nederland (voorheen cantatekoor in Bilthoven) en zangevenementen.

Hans van der Heijden is sinds 2014 lid van het bestuur van Marithaime werd ridder in de Orde van Oranje Nassau. Dit vooral vanwege zijn jarenlange inzet, ook op landelijk niveau, voor de basketbalbond: in bestuur , in de strafcommissie en als vraagbaak voor clubs mbt regelgeving in de basketbalsport. Voorts is Hans actief, ook twee periodes als raadslid voor D66 in de gemeente. Hans zou door zijn schoondochter worden meegenomen naar een bijzondere gelegenheid van zijn zoon. Bij de Grote Kerk werd hij tot zijn verbazing gevraagd uit te stappen en de Grote kerk in te lopen.

Van de bestuurstafel

1.Opbrengst van de clubkascampagne van de Rabobank.

Deze actie heeft voor Marithaime het mooie bedrag opgeleverd van € 510,88 Alle leden , die hiertoe hebben bijgedragen willen wij dank zeggen.

2.Er zijn nog 2 plaatsen vrij voor de rondleiding in Erfgoedcentrum Rozet.

In het Erfgoed centrum van Rozet in Arnhem ligt bijzonder veel informatie over Elst . Om meer bekendheid te geven aan deze informatiebron beginnen we met een rondleiding in het Centrum De rondleiding zal worden gegeven op een vrijdagmiddag. Belangstellenden kunnen zich melden bij Ben Dalhuisen (bdalhuisen@kpnplanet.nl, of tel. 0481 351286).

Onze felicitaties voor Boekhandel en Drukkerij Herberts met hun 125 jarig bestaan.